

datum 27-03-2007

volgnr. 2006-2007/03

Advies

Huisvesting voor minderjarigen in Begeleid Zelfstandig Wonen

Commissie voor Wonen, Stedelijk beleid, Inburgering en Gelijke Kansen.
Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

Kinderrechtencommissariaat

Leuvenseweg 86

1000 Brussel

tel.: 02-552 98 00

fax: 02-552 98 01

kinderrechten@vlaamsparlement.be

www.kinderrechten.be

1 Situering

Binnen de Bijzondere Jeugdbijstand en het Algemeen Welzijnswerk kunnen jaarlijks enkele honderden jongeren tussen 16 en 25 jaar instappen in het systeem van Begeleid Zelfstandig Wonen (hierna BZW)¹. Deze jongeren hebben doorgaans al een residentieel hulpverleningstraject doorlopen.

Dergelijke werkvorm biedt uitgerekend voor deze, doorgaans kwetsbare, jongeren een uitgelezen kans om hun leven opnieuw vorm te geven en om op eigen benen te (leren) staan. De meesten onder hen hebben een vrij laag inkomen, hetzij uit tewerkstelling, hetzij onder de vorm van een uitkering. Op de verhuurmarkt, zowel de sociale als de privé, bevinden ze zich echter in een uitermate zwakke positie door hun vaak precaire juridische en financiële toestand.

De preventiewerking Jongerenwelzijn regio Oost-Vlaanderen zette daarom een project op, "Woonzinnig!" om deze problematiek aan te kaarten én er tegelijk aanbevelingen uit te voeren voor het beleid. Via dit advies wil het Kinderrechtencommissariaat deze informatie ook overmaken aan het Vlaams Parlement.

Zeer algemeen gesteld zit er een tegenstrijdigheid in het beleid: terwijl een werkvorm als het BZW kansen wil bieden aan jongeren om hun leven (weer) op de rails te krijgen, worden hun kansen daartoe net gefnuikt door de problematische toegang tot huisvesting. Doorgedreven overleg tussen de bevoegde instanties (in casu Wonen en Welzijn) en decretale ingrepen zijn hier zeer zeker aangewezen.

Het besproken project "Woonzinnig!" betreft alle jongeren binnen het BZW. Het Kinderrechtencommissariaat vraagt vooral aandacht voor de minderjarigen onder hen, net omdat zij binnen deze reeds kwetsbare groep bijkomende problemen ondervinden door hun minderjarigheid.

¹ Jongeren tussen 17 en 21 kunnen worden begeleid door de Bijzondere Jeugdbijstand, jongeren tussen 16 en 25 kunnen ook via het Algemeen Welzijnswerk toegeleid worden naar BZW. Het Steunpunt AWW noteerde een kleine 400 jongeren in 2005 (waarvan 77 minderjarigen). De Bijzondere Jeugdbijstand telde in datzelfde jaar 575 jongeren.

2 Het project ‘Woonzinnig!’²

Het project “Woonzinnig” bestaat uit verschillende onderdelen: een (belevings)onderzoek³ dat werd uitgevoerd bij 69 Oost-Vlaamse jongeren, een reizende tentoonstelling⁴ en een colloquium.

De publicatie ‘Ik woon dus ik ben’ beschrijft het opzet als volgt: ‘Woonzinnig! wil de zwakke en kwetsbare positie van jongeren die begeleid zelfstandig wonen op de huisvestingsmarkt verbeteren, en richt zich hiervoor zowel naar het beleid als naar een ruim publiek ... De finaliteit van Woonzinnig! is het beleid aansporen tot acties, die de problemen oplossen en de woon- en leefsituatie van deze jongeren verbeteren.’⁵

2.1. Het onderzoek⁶

Uit het onderzoek blijkt dat deze jongeren door hun jonge leeftijd, hun achtergrond en hun leefsituatie vaak specifieke woonproblemen en discriminatie ondervinden. Ze hebben het moeilijk en kunnen soms amper de eindjes aan elkaar knopen. Bovendien moeten ze zich vaak tevreden stellen met woningen die zich in twijfelachtige tot zeer slechte staat bevinden.

De negatieve ervaringen beginnen vaak al bij het zoeken naar een woning. Door hun achtergrond, het feit dat ze in het systeem van BZW zitten en hun onzekere financiële situatie hebben huisbazen deze jongeren liever niet als huurder. Sommige jongeren ondervinden ook hinder door hun minderjarigheid: voor hen is het quasi onmogelijk een huurcontract te krijgen.

Alle betrokken jongeren stellen dat het een behoorlijk zware opdracht is om een woning te vinden met een betaalbare prijs-kwaliteitverhouding. Tegelijk geven ze echter ook aan dat het zoeken naar en (eindelijk) vinden van een eigen stek erg belangrijke momenten zijn: dit persoonlijk succes sterkt hun zelfstandigheid.

Door hun principiële handelingsonbekwaamheid staan minderjarigen in een juridisch machteloze positie. Dit is meteen één van de belangrijkste uitsluitingsmechanismen: zonder borgstelling en toestemming van de ouder(s) of voogd kunnen ze geen huurcontract afsluiten. Uitgerekend bij deze jongeren is het contact met thuis echter vaak verbroken of kunnen hun ouders niet als borgsteller

² Alle info vindt u op www.woonzinnig.be

CARRETTE, V. (2006), *Omdat ik begeleid zelfstandig woon, Onderzoeksrapport van het preventieproject Woonzinnig*, CBGS i.s.m. Jongerenwelzijn Oost-Vlaanderen, Brussel.

DERMAUT, D., MECHNIG, S. en MUS, S. (red) (2006), *Ik woon dus ik ben, Een reportage van jongeren die begeleid zelfstandig wonen*, Garant, Antwerpen-Apeldoorn.

BEHAEGHE, T. (red.) (2006), *Knelpuntennota Woonzinnig*, Vlaamse overheid, Brussel.

³ Het Kinderrechtencommissariaat juicht toe dat dit onderzoek MET en niet enkel OVER de jongeren gevoerd werd.

⁴ Voor meer details, een impressie van de tentoonstelling en de tourdata, zie

<http://www.ladda.be/~woonzinnig/index2.htm>. Uit de beelden blijkt hoe enthousiast de jongeren zijn over ‘hun’ plek.

⁵ DERMAUT, D., MECHNIG, S. en MUS, S., o.c., p. 7.

⁶ Het onderzoek uit voetnoot 2 werd voorgesteld en besproken op de studiedag van Woonzinnig op 15 december 2006.

optreden. Ze ervaren ook problemen om een geblokkeerde rekening voor de waarborg te openen, en sommigen moeten een te hoge waarborg betalen. Ook bij het regelen van de domicilie rijzen problemen, want minderjarigen kunnen dat niet zelfstandig doen.

Hoewel driekwart van de bevroegde jongeren over het algemeen relatief tevreden is over de woonst, leggen de onderzoeksresultaten toch een aantal nuances. Positieve zaken zijn bijvoorbeeld: de woning ligt in de stad, er is een (uitgeruste) keuken, er is een tuintje, ... Negatief worden zaken vermeld als: er is te veel vocht, het is er vuil en rommelig, er is geen aparte badkamer, de woning heeft te weinig verluchting, er is amper verwarming, het is te duur voor wat het is, ...

Opvallend is ook dat slechts 5 van de 69 bevroegde jongeren in een sociale woning wonen. Een vijfde van hen staat wel op de wachtlijst, maar opnieuw kunnen minderjarigen daar geen gebruik van maken⁷, omdat hiervoor de vereiste van meerderjarigheid geldt⁸. De socialehuisvestingsmaatschappij kan hiervoor op individuele gronden een afwijking vragen, maar dit gebeurt zelden.

Meer dan de helft van de bevroegde jongeren heeft inkomsten tussen 600-800 euro per maand, een kwart heeft meer dan 800 € en een kleine 20% zit onder de 600 €. Dit is minder dan het leefloon. Aangezien velen van hen de facto enkel terecht kunnen op de reguliere huurmarkt (wachtlijsten voor sociale woningen, geen mogelijkheid om studentenkamers te huren, ...) is het aandeel van hun huuruitgaven op hun totaalbudget vaak veel te hoog.

De jongeren in BZW kampen daarnaast ook met een moeilijker aanwijsbaar probleem, met name de negatieve beeldvorming over deze groep. De stempel van 'jongeren met problemen' gaat al snel over in die van 'jongeren die als huurder wel problemen zullen geven'. Nochtans blijkt uit het onderzoek dat zij van nabij begeleid worden (niet enkel voor hun budget⁹) en bovendien een zekere fierheid hebben over hun (eerste) woonst en daar zeker ook zorg voor dragen.

Op een studiedag op 15 december 2006 werden de onderzoeksresultaten voorgesteld en becommentarieerd door verschillende experts en betrokkenen¹⁰. In het panelgesprek werd naast het probleem om aan een woning te geraken, dieper ingegaan op de volgende knelpunten: de problemen inzake betaalbaarheid, inzake toegankelijkheid, de aandacht voor multiple kwetsbaarheid, de extreem zwakke positie van minderjarigen in het algemeen en jongeren uit de Bijzondere Jeugdbijstand in het bijzonder.

⁷ Merkwaardig is dat 3 minderjarigen wel op een wachtlijst stonden, hoewel kandidaat-huurders op de kandidatenregistratie in regel meerderjarig moeten zijn. Dit valt wellicht te verklaren doordat ze een meerderjarige partner hebben.

⁸ Sociaal huurbesluit van 20 oktober 2000, art. 2, §1 (B.S. 13.12.2000).

⁹ Bijvoorbeeld Dirk Demolder (VZW Hadron) op de studiedag: 'Bijna steeds vragen ze in eerste instantie om hen te helpen bij hun 'papieren' en met hun centen maar achterliggend is er meestal een veel bredere hulpvraag. Het gevoel niets te kunnen betekenen voor anderen, alleen te zijn, geen perspectieven hebben, het gevoel dat hen in het verleden steeds weer onrecht aangedaan werd, er niet te mogen zijn...nemen vaak opnieuw een heel uitdrukkelijke plaats in wanneer jongeren alleen gaan wonen. Een intensieve begeleiding die heel wat ruimer gaat dan centen en papieren dringt zich dan ook op.'

¹⁰ Het panel bestond uit: Simonne Auman (CAW Artevelde, Gent), Magde Baeck (SVK Woonfonds Gent), Dirk Dermaut (Preventieteam Jongerenwelzijn), Geert Inslegers (VOB), Ankie Vandekerckhove (Kinderrechtencommissaris) en Lut Verbeeck (VVSG), die verontschuldigd was.

3 Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind

Artikel 27 van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind handelt over het recht van de minderjarige op een 'levensstandaard die toereikend is voor de lichamelijke, geestelijke, intellectuele, zedelijke en maatschappelijke ontwikkeling van het kind'. In eerste instantie zijn de ouders hiervoor verantwoordelijk. Paragraaf 3 van dit artikel legt echter ook zeer duidelijk een zorgplicht bij de overheid om 'passende maatregelen te nemen om de ouders of andere personen die verantwoordelijk zijn voor het kind te helpen dit recht te verwezenlijken en te voorzien, indien de behoefte daaraan bestaat in programma's voor materiële bijstand en ondersteuning, met name wat betreft voeding, kleding en huisvesting.'

Daarnaast geldt natuurlijk steeds artikel 2 dat het non-discriminatiebeginsel bevat en artikel 3 waarbij de staten bij hun (beleids)beslissingen rekening moeten houden met de belangen van het kind.

Hoewel veel jongeren binnen BZW al 18 jaar zijn, blijft het schrijnend hoe risicovol de leefsituatie is van de betrokken minderjarigen. Het onderzoeksrapport spreekt over 'een sterk verhoogd risico op thuis- en dakloosheid, op terechtkomen in het illegaal huisvestingscircuit en dus op sociale uitsluiting'¹¹.

Het is eveneens bevreemdend dat de hulpverlening dergelijke vormen van ondersteuning uitbouwt zonder dat daar een degelijk aanbod van betaalbare en gezonde woningen tegenover staat.

'Het duidt niet alleen op een onvoldoende afstemming tussen het woon- en welzijnsbeleid, maar wijst ook op een meer fundamentele tegenstrijdigheid in 'kindbeelden'. Enerzijds kunnen jongeren in een problematische opvoedingssituatie vanaf 17 jaar begeleid zelfstandig gaan wonen. Anderzijds zijn minderjarigen handelingsonbekwaam en kunnen ze hun recht op een degelijke huisvesting niet zelfstandig uitoefenen. Het is dan ook een bijzonder ironische vaststelling dat een ongezonde woonsituatie wordt aangegrepen als een reden voor plaatsing van kinderen (KBS, 1994) maar dat de uitoefening van het recht op een degelijke woonst én op een goede gezondheid veel minder geldt als de hulpverlening van die jongeren wordt stopgezet of overgaat naar een BZW.'¹²

¹¹ CARRETTE, V., o.c., p. 61.

¹² CARRETTE, V., o.c., p. 61.

4 Andere relevante regelgeving

4.1. Grondwet

In 1994 werd het recht op een behoorlijke huisvesting in de Grondwet ingeschreven. **Artikel 23** luidt als volgt:

‘Ieder heeft het recht een menswaardig leven te leiden.
Daartoe waarborgen de wet, het decreet of de in artikel 134 bedoelde regel, rekening houdend met de overeenkomstige plichten, de economische, sociale en culturele rechten, waarvan ze de voorwaarden voor de uitoefening bepalen.

Die rechten omvatten inzonderheid :

- 1° het recht op arbeid en op de vrije keuze van beroepsarbeid in het raam van een algemeen werkgelegenheidsbeleid dat onder meer gericht is op het waarborgen van een zo hoog en stabiel mogelijk werkgelegenheidspeil, het recht op billijke arbeidsvoorwaarden en een billijke beloning, alsmede het recht op informatie, overleg en collectief onderhandelen;
- 2° het recht op sociale zekerheid, bescherming van de gezondheid en sociale, geneeskundige en juridische bijstand;
- 3° het recht op een **behoorlijke huisvesting**;
- 4° het recht op de bescherming van een gezond leefmilieu;
- 5° het recht op culturele en maatschappelijke ontplooiing.’

Het moge duidelijk zijn dat een goede huisvesting tegelijk ook de rechten op een gezond leefmilieu en maatschappelijke ontwikkeling mee waarborgt.

4.2. Vlaamse Wooncode

Ook de Vlaamse decreetgever heeft dit recht op een behoorlijke huisvesting dermate belangrijk geacht dat het in **artikel 3** van de Vlaamse Wooncode werd opgenomen als volgt:

‘Iedereen heeft recht op **menswaardig wonen**. Daartoe moet de beschikking over een aangepaste woning, van goede kwaliteit, in een behoorlijke woonomgeving, tegen een betaalbare prijs en met woonzekerheid worden bevorderd.’

Als woonbehoefstig definieert deze code ‘verkerend in een feitelijke of maatschappelijke situatie waarin een behoorlijke huisvesting slechts kan worden verworven of behouden met extra of omvattende steun’.

Het moet hierbij ook duidelijk zijn dat de jongeren in het BZW zowel onder de noemer ‘iedereen’ als ‘woonbehoefstig’ vallen. En toch...

5 Recht op wonen voor jongeren?

Ondanks het gegarandeerde recht op wonen van eenieder, is het duidelijk dat dit recht voor jongeren, en voor minderjarigen in het bijzonder, zeer moeilijk omgezet kan worden in realiteit. Zowel de principiële handelingsonbekwaamheid van de minderjarige als de beeldvorming die huisbazen hebben over deze jongeren leiden tot uitsluiting op de huisvestingsmarkt.

Het woonbeleid heeft onvoldoende aandacht voor deze jongeren. De slogan van de bevoegde Vlaamse minister, 'een betaalbare woning voor iedereen', geldt dus niet echt voor iedereen. Ook in de beleidsbrief 2006-2007¹³ valt op dat er wel nadrukkelijk – en zeer terecht - aandacht is voor ouderen en hun woonproblematiek, maar amper voor jongeren.

Bij de toepassing van alle kinderrechten, en in dit geval de provisierechten, blijkt opnieuw dat het vaak een probleem van toegankelijkheid betreft. Minderjarigen hebben zelden zelfstandig toegang tot diensten en voorzieningen. Zij moeten vertegenwoordigd worden, in principe door hun ouders. Maar precies bij deze jongeren is die band er niet of erg aangetast, waardoor ze geen beroep kunnen doen op die personen die volgens de wet voor hen moeten optreden. Zo verliezen zij bepaalde rechten, bijvoorbeeld het recht om op een wachtlijst opgenomen te worden, het recht op huursubsidie,... In de knelpuntennota¹⁴ die uit het project 'Woonzinnig!' resulteerde, lezen we hierover: 'Het argument dat men door jongeren in hun zelfstandigheid te erkennen gezinsbreuken kan stimuleren, gaat voorbij aan de realiteit van de Bijzondere Jeugdbijstand. In deze situaties is het niet-samenleven van de jongeren en hun ouders een geaccepteerd feit dat mogelijk in het verleden aanleiding gaf tot jarenlange hulpverlening.'

Uit de knelpuntennota halen we enkele aandachtspunten voor minderjarigen aan, die aan de Vlaamse bevoegdheden¹⁵ raken.

Er overheerst een dubbelzinnigheid: van deze minderjarigen wordt enerzijds verwacht dat ze met succes een zelfstandig leven uitbouwen, terwijl ze anderzijds amper op een zelfstandige wijze (rechts)handelingen kunnen stellen.

¹³ Beleidsbrief, Vlaams Woonbeleid, beleidsprioriteiten 2006-2007, *Parl. St.*, VI. Parl. 2006-2007, nr. 974/1.

¹⁴ BEHAEGHE, T. (red.), *Knelpuntennota Woonzinnig*, Vlaamse overheid, Brussel, p. 22 (te downloaden op www.woonzinnig.be). De feitelijke informatie hieronder vermeld is terug te vinden in deze nota.

¹⁵ Info over Vlaams woonbeleid op www.bouwenenwonen.be

5.1. Geen toegang tot huursubsidiesysteem

Door huursubsidies (en installatiepremies) toe te kennen wil de Vlaamse overheid bewoners helpen die een laag inkomen en een 'bijzondere woonbehoefte' hebben. Dit geldt met name voor mensen die verhuizen uit ongezone (of overbevolkte) woningen of voor daklozen.

Ook jongeren uit residentiële voorzieningen¹⁶ zouden hier een beroep op kunnen doen. In de praktijk is dit systeem niet toegankelijk voor minderjarigen, hoewel de regelgeving geen leeftijdsvoorwaarde stelt.

Intussen bevat de regeling inzake het nieuwe systeem van huursubsidie zelfs een bepaling die minderjarigen volledig uitsluit. Het begrip huurder wordt nu als volgt gedefinieerd: 'de op de aanvraagdatum meerderjarige particulieren die de huurovereenkomst ondertekenen.'¹⁷

Hier rijzen ook problemen door de te lange procedure, de onzekere afloop en de onzekerheid over het te verkrijgen bedrag. Uit het onderzoek bleek bovendien dat slechts een kleine minderheid van de jongeren een subsidie kreeg.

5.2. Geen toegang tot OCMW voor steun huurwaarborg

Als zwakke huurder melden de bevroegde jongeren dat de regeling inzake de waarborg niet steeds even correct verloopt. Het bedrag van de waarborg ligt soms te hoog¹⁸ in verhouding tot de huurprijs¹⁹ en wordt niet steeds op een geblokkeerde rekening gestort. Het is voor jongeren die vaak na moeizaam zoeken toch een woning vinden geen optie om te eisen dat de waarborg op een geblokkeerde rekening wordt gestort.

Door hun precaire financiële toestand hebben ze het hoe dan ook moeilijk om een waarborg te kunnen betalen. Dit is vaak al de eerste hoge drempel bij hun moeilijke toegang tot de woningmarkt. De meeste OCMW's zijn niet bereid om in een waarborg te voorzien voor minderjarigen. Daarbij inspireren ze zich op de leeftijds grens in de wet op het recht op maatschappelijke integratie, hoewel artikel 1 van de organieke wet stelt: 'Elke persoon heeft recht op maatschappelijke dienstverlening. Deze heeft tot doel éénieder in de mogelijkheid te stellen een bestaan te leiden dat beantwoordt aan de menselijke waardigheid.'

¹⁶ Jongeren uit dergelijke voorzieningen worden als 'dakloos' beschouwd indien ze er meer dan 6 maand verbleven. Dit betekent tegelijk dat jongeren die uit een (pleeg)gezin komen niet in aanmerking komen.

¹⁷ BVR van 2 februari 2007, art.1, §1, 4° (B.S., 09.03.2007).

¹⁸ Het onderzoek geeft aan dat dit voor 1 op 6 van de jongeren het geval is.

¹⁹ De nieuwe op stapel staande federale wetgeving (momenteel geëvoceerd door de Senaat) bepaalt dat de waarborg maximaal tweemaal de huurprijs mag bedragen. Dit is zeker een stap in de goede richting. (Merk wel op dat de waarborg nog wel de huurprijs van drie maanden kan bedragen indien de huurder de waarborg niet onmiddellijk kan betalen en via een bankwaarborg moet werken.)

5.3. Geen toegang tot socialehuisvestingsmarkt

Sociale verhuuring, in al zijn vormen, is slechts toegankelijk voor meerderjarigen. Door de principiële handelingsonbekwaamheid kunnen minderjarigen immers geen huurcontract afsluiten of op de wachtlijst terechtkomen²⁰.

Daarenboven vinden de meeste jongeren geen woning in de sociale huisvesting, maar veeleer op de privémarkt of bij Sociale Verhuurkantoren. Deze laatste voorzien wel in een voorrangssysteem voor wie dat het meest nodig heeft, dus de minderjarige, maar zij nemen slechts een zeer klein deel van de woningmarkt in, waardoor hun woningaanbod ontoereikend is. Het aandeel van de Sociale Verhuurkantoren is met andere woorden dermate klein dat het geen alternatief vormt.

5.4. Problemen met OCMW en leefloon

Ook hier staan minderjarigen in een uiterst kwetsbare positie. Ze krijgen van de overheid wel een mogelijkheid om in te gaan op een BZW-aanbod, maar tegelijk zijn en blijven ze als minderjarige per definitie zonder (arbeids)inkomen. Een leefloon is immers enkel bedoeld voor meerderjarigen, behoudens afwijkingen in het geval van ontvoogding (door huwelijk), zwangerschap of het hebben van kinderen ten laste.

Soms laat een OCMW wel toe dat er een leefloon aan een minderjarige wordt toegekend. Hier is duidelijk een zekere mate van beslissingsvrijheid voor het OCMW aanwezig.

Daarnaast kunnen sommige minderjarigen een beroep doen op het Fonds Jongerenwelzijn voor een verblijfssubsidie²¹ ter waarde van een leefloon. Sommige OCMW's gebruiken dit evenwel als argument om géén leefloon aan minderjarigen te moeten uitkeren.

Deze verblijfssubsidie wordt bovendien algemeen als ontoereikend beschouwd, omdat daar ook de andere ondersteuningsmodaliteiten van het OCMW ontbreken.

²⁰ Slechts zeer uitzonderlijk wordt hieraan verholpen via een individuele afwijking door de socialehuisvestingsmaatschappij. Dit gebeurt eigenlijk bijna nooit.

²¹ Momenteel zo'n 645 euro.

6 Advies van het Kinderrechtencommissariaat

Uit dit dossier blijkt nogmaals dat het ontbreken van een volwaardig uitgewerkte rechtspositie voor minderjarigen zeer problematisch kan zijn. Dit is echter een federaal thema (burgerlijk recht), dat we hier niet verder uitwerken. De Vlaamse decreetgever kan wel het woonbeleid aanpassen en daarnaast de problemen inzake rechtspositie aankaarten op het federale niveau.

Het Kinderrechtencommissariaat vraagt met aandrang dat de Vlaamse overheid werk maakt van onderstaande aanbevelingen. Reeds in het jaarverslag van de Vlaamse regering inzake Jeugd- en Kinderrechtenbeleid wordt een 'meer structurele ondersteuning' voor deze jongeren als gepast vermeld²².

6.1. Het Kinderrechtencommissariaat vraagt specifieke aandacht binnen het woonbeleid voor deze uitermate kwetsbare groep jongeren, waaronder ook minderjarigen. De vele verschillen in behandeling tussen minderjarigen en volwassenen moeten waar mogelijk weggewerkt worden. Het Kinderrechtencommissariaat ondersteunt dan ook de voorstellen van het project 'Woonzinnig!'.

6.2. Met betrekking tot de toegang tot het aanbod:

- moeten jongeren in het kader van BZW een voorrang krijgen of toch als specifieke doelgroep beschouwd worden;
- moet voor minderjarigen binnen de Bijzondere Jeugdbijstand in een afwijking voorzien worden zodat ze wel toegang krijgen tot de sociale verhuuring. Een vervroegde toegang tot de wachtlijst zou al veel problemen oplossen;
- moeten ook privéverhuurders gesensibiliseerd worden om meer open te staan om woningen te verhuren aan deze jongeren. Duidelijk maken dat deze jongeren begeleid en opgevolgd worden, kan daarbij helpen.

6.3. Met betrekking tot de huursubsidie:

- moet de periode van de procedure in tijd beperkt worden en moet die ook transparanter verlopen;
- moet de groep jongeren in BZW als doelgroep met 'bijzondere woonbehoefte' erkend worden.

6.4. Met betrekking tot het betalen van de waarborg moeten ook minderjarigen terecht kunnen bij het OCMW. Jongeren die wel hulp krijgen van het OCMW dat hen de waarborg voorschiet, voelen zich evenwel soms bekeken door het 'OCMW-etiket' dat ze daardoor meedragen.

Daarom:

- moet bij de evaluatie van de nieuwe wettelijke regeling inzake waarborg gepleit worden voor de toepassing van een centraal Huurwaarborgfonds;
- moet gekozen worden voor één vorm van waarborg voor iedereen, zodat huurders die deze waarborg gespreid willen betalen niet gediscrimineerd worden bij de toegang tot de huurwoning;
- moet het betalingssysteem worden geanonimiseerd indien het OCMW de waarborg stort.

²² VLAAMSE REGERING (2007), *Jaarverslag Jeugdbeleid en kinderrechten 2006*, Brussel, p. 44.

6.5. Met betrekking tot het 'leefloon' moeten de OCMW's een specifiek beleid uitwerken voor deze groep minderjarigen in BZW (net zoals dit mogelijk is voor bijvoorbeeld gehuwde minderjarigen). Het uiteindelijke doel van deze werkvorm is immers jongeren op weg te zetten naar een zelfstandig functioneren. OCMW's zouden hen daarin moeten bijstaan.